

Opinia Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie: „Sprawozdanie Komisji: sprawozdanie dotyczące polityki konkurencji za rok 2005”

SEC(2006) 761 wersja ostateczna

(2007/C 168/04)

Dnia 15 czerwca 2006 r. Komisja Europejska, działając na podstawie art. 262 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską, postanowiła zasięgnąć opinii Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie sprawozdania dotyczącego polityki konkurencji za rok 2005.

Sekcja Jednolitego Rynku, Produkcji i Konsumpcji, której powierzono przygotowanie prac Komitetu w tej sprawie, przyjęła swoją opinię 27 marca 2007 r. Sprawozdawcą był István GÁRAI.

Na 435. sesji plenarnej w dniach 25-26 kwietnia 2007 r. (posiedzenie z 26 kwietnia 2007 r.) Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny stosunkiem głosów 115 do 40 — 12 osób wstrzymało się od głosu — przyjął następującą opinię:

1. Wnioski i zalecenia

1.1 Niniejsza opinia nie mogła objąć wszystkich dziedzin działalności DG ds. Konkurencji⁽¹⁾. Omówiono pokrótce zaledwie niewielką część wybranych spraw, a w ogóle nie wspomniano o decyzjach sądów w sprawach dotyczących stosowania praktyk ograniczających konkurencję i nadużywania pozycji dominującej, łączenia przedsiębiorstw i pomocy państwa, gdyż taka analiza wymagałaby pogłębionych badań konkretnego zachowania przedsiębiorstw na rynku i sposobu jego postrzegania przez kompetentne organy. Ze sprawozdania wynika wszakże jasno, że DG ds. Konkurencji rozpatruje sprawy i prowadzi postępowania z prawdziwą nieustępliwością i troską o znalezienie właściwych i dających się zrealizować rozwiązań danych problemów. Jeśli coś można by skrytykować, to warto może wspomnieć o kilku kwestiach, w których — zważywszy na spełnienie wymogów międzynarodowej konkurencji opisanych w strategii lizbońskiej i towarzyszących jej dokumentach — znaczenie sektora nie usprawiedliwiało szczególnej uwagi, jaką Komisja im poświęciła. W oczach EKES-u dobrymi przykładami są tutaj dokument służący analizie efektów (*follow-up paper*) sprawozdania za 2005 r. zatytułowanego: „Sektor wolnych zawodów — zakres dalszych reform” oraz dokument roboczy Komisji „Postępy dokonane przez państwa członkowskie w zakresie badania i znoszenia ograniczeń konkurencji w dziedzinie usług świadczonych przez przedstawicieli wolnych zawodów”. EKES uważa, że liberalizację usług, do której wzywa strategia lizbońska, należy rozumieć jako odnoszącą się przede wszystkim do usług o znaczeniu międzynarodowym (infrastruktura, telekomunikacja, transport itd.), natomiast w znacznie mniejszym stopniu do usług tzw. wolnych zawodów (m.in. architektów, adwokatów, lekarzy, inżynierów, księgowych i farmaceutów), jako że te ostatnie świadczone są przeważnie w ramach mikroprzedsiębiorstw działających na skalę lokalną, a zatem zgodnie z zasadą pomocniczości leżą one w kompetencjach państw członkowskich (patrz wyrok TSWE w połączonych sprawach C-94/04 i C-202/04, Cipolla-Macrina⁽²⁾). Nikt nie może zaprzeczyć, że pewne ograniczenia normatywne są niezbędnym warunkiem spełnienia oczekiwań społeczeństwa co do wysokiego poziomu wiedzy, doświadczenia i zaufania. EKES wyraża zadowolenie, że różne zainteresowane rynki wolnych zawodów w państwach członkowskich były przedmiotem szczegółowych analiz, w których oceniono zasięg i stopień obowiązujących ograniczeń. Należy wszakże podkreślić, że trzeba zbadać nie tylko skutki ekonomiczne dla struktury konkurencji, lecz także potencjalne konsekwencje

proponowanej liberalizacji dla tkanki społecznej. Niemniej jednak fakt ten nie wyklucza konieczności prowadzenia postępowań w sprawach o naruszenie zasad dotyczących stosowania praktyk ograniczających konkurencję i nadużywania pozycji dominującej, które to postępowania skierowane są przede wszystkim przeciwko działaniom mającym na celu ustalanie cen przez stowarzyszenia zawodowe i których prowadzenie należy do zadań KOOK.

1.2 Zaproponowano EKES-owi, by w większym stopniu oparł się na rozległej wiedzy fachowej i istotnym doświadczeniu zawodowym reprezentowanych w nim stowarzyszeń i organizacji społeczeństwa obywatelskiego w celu monitorowania działań DG ds. Konkurencji, a nawet od czasu do czasu w celu przeprowadzenia badań zmierzających do wszczęcia postępowania w sprawach dotyczących stosowania praktyk ograniczających konkurencję, nadużywania pozycji dominującej oraz pomocy państwa. DG ds. Konkurencji mogłaby wnieść swój wkład w tym zakresie, systematycznie udostępniając EKES-owi informacje na temat celów politycznych, a nawet — z zachowaniem wymaganej poufności — na temat swoich działań w związku z danymi sprawami.

1.3 Należałoby systematycznie organizować posiedzenia z udziałem przedstawicieli EKES-u i osoby kontaktowej zajmującej się w DG ds. Konkurencji sprawami konsumentów. Wymiana informacji może przyczynić się do zapewnienia stałego dialogu z organizacjami ochrony konsumentów. Skoro tylko DG ds. Konkurencji dokona streszczenia wyników swoich badań sektorowych⁽³⁾ dotyczących energii (gazu i elektryczności) oraz usług finansowych (bankowość detaliczna i ubezpieczenia przedsiębiorstw), powinny one zostać udostępnione przedstawicielom EKES-u, tak by mogli je przeanalizować i skomentować (w miarę możliwości czyniąc to w ramach grupy roboczej).

1.4 EKES dostrzega potrzebę dokonania syntezy swoich poglądów na sposób, w jaki polityka konkurencji wpływa na wartości gospodarcze i społeczne określone w jego zadaniach. W związku z tym w najbliższym czasie powinny zostać podjęte prace nad wydaniem opracowania, w którym w duchu strategii lizbońskiej przedstawiono by pojęcia konkurencji i konkurencyjności, wyjaśniono, co tak naprawdę obejmują, i ukazano ich przewidywalne konsekwencje dla społeczeństw państw członkowskich.

1.5 Kiedy DG ds. Konkurencji zainicjowała dyskusję na temat stosowania artykułu 82 Traktatu WE (nadużywanie pozycji dominującej), opublikowała analizę dotyczącą działań wyłączeniowych, podejmowanych przez przedsiębiorstwa zajmujące pozycję dominującą i przynoszących uszczerbek jego konkurentom i

⁽¹⁾ W tym kontekście warto wspomnieć o działalności tej Dyrekcji na scenie międzynarodowej, ponieważ w wielu dziedzinach i w wielu kwestiach odgrywa ona rolę „dyplomacji stosowanej UE w zakresie gospodarki”.

⁽²⁾ Dz.U. C 94 z 17.4.2004 i Dz.U. C 179 z 10.7.2004

⁽³⁾ Patrz s. 24 pkt 35 i s. 45 pkt 115 sprawozdania

konkurencji jako takiej. Dokument ten był przedmiotem szeroko zakrojonej debaty. Komisja zapowiedziała, że będzie kontynuować swoje rozważania, skupiając się na kwestii wykorzystywania pozycji dominującej, która jest bardziej delikatna z punktu widzenia konsumentów i MŚP będących dostawcami przedsiębiorstw dominujących na rynku. EKES uważa, że Komisja powinna teraz sporządzić dokument do dyskusji dotyczący zachowań, które w rozumieniu art. 82 można uznać za zachowania służące wykorzystaniu pozycji dominującej; następnie powinny mieć miejsce dyskusje na podstawie tego dokumentu, po czym — kiedy już uda się w wystarczający sposób określić wspólne cechy obu typów nadużyć, tj. działań wyłączających i działań polegających na nadużyciu pozycji dominującej — należałoby w formie jednolitych wytycznych wyciągnąć wnioski dotyczące interpretacji przepisów w zakresie nadużywania pozycji dominującej.

2. Wprowadzenie

2.1 Wolny rynek nie zawsze daje wyniki najlepsze z możliwych. Zakłócenia konkurencji uderzają w pracowników i konsumentów, a także w przedsiębiorstwa i w całą gospodarkę. Polityka konkurencji i prawo konkurencji stanowią narzędzia pozwalające rządowi (w tym kontekście Komisja traktowana jest jako swoisty rząd UE) ustalać sprawiedliwe praktyki rynkowe i zapewniać ich stosowanie za pomocą przepisów materialnych i zasad proceduralnych prawa administracyjnego.

2.2 W momencie powstawania opinii EKES-u na temat sprawozdania warto wspomnieć, że nowoczesne państwa demokratyczne posiadające gospodarkę rynkową mają do dyspozycji dwa zestawy narzędzi do wywierania wpływu na gospodarkę, a są to:

- *polityka przemysłowa*, która służy wywieraniu wpływu na podmioty rynkowe poprzez ulgi podatkowe, subwencje i inne rodzaje pomocy i która oznacza bezpośrednią interwencję w gospodarkę;
- *polityka konkurencji (w wąskim znaczeniu)*, która nie tylko określa, jakiego rodzaju praktyka uważana jest za niepożądaną, lecz także w celu zapewnienia równych warunków na rynku daje dostęp do środków prawnych, w szczególności zaś do zastosowania prawa, w tym kar.

2.2.1 Dyrekcja Generalna ds. Konkurencji może korzystać ze środków obu tych typów polityki: zastosowanie artykułów 81, 82 i 86 (*) Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską (Traktat WE) odpowiada działaniom właściwym organowi ochrony konkurencji.

2.3 Można sformułować jeszcze jedną ważną uwagę: przyznaje się powszechnie, że uczciwa, niezakłócona i rzeczywista konkurencja między podmiotami działającymi na rynku stanowi prawdopodobnie najlepszą gwarancję dla konsumentów, że jakość dóbr i wybór, który będą mieli, dorównają ich oczekiwaniom. Niemniej nie wolno zapominać, że na tzw. korzyść konsumenta wpływa wiele innych elementów: ogólny stan społeczeństwa, sytuacja materialna i duchowa czy moralna, ewentualne braki w tej dziedzinie itd. Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny (zwany dalej EKES-em lub Komitetem) umieszcza sprawozdanie DG ds. Konkurencji w całościowej perspektywie, która zostanie zanalizowana pod kątem wartości Komitetu, określonych w jego zadaniach.

3. Zastosowanie artykułów 81 i 82 Traktatu WE

3.1 Kiedy na mocy artykułów 81 i 82 traktatu rzymskiego dotyczących stosowania praktyk ograniczających konkurencję i

(*) Komisja stosuje przepisy artykułu 86 (Traktat WE) do państw członkowskich, a nie do przedsiębiorstw.

nadużywania pozycji dominującej Komisja wykonuje swoje kompetencje w zakresie stosowania prawa, odnoszą się one do przedsiębiorstw (*) w państwach członkowskich i mogą być porównane do swoistych kompetencji sądowych, ponieważ Komisja wypowiada się *a posteriori* na temat praktyk rynkowych stosowanych przez przedsiębiorstwa, czyniąc to zgodnie z przepisami prawa konkurencji. Działalność ta, prowadzona przez Dyrekcję Generalną ds. Konkurencji od początku lat 60., uzyskuje konkretny wymiar poprzez decyzje Komisji, które wraz z wyrokami Sądu Pierwszej Instancji i Trybunału Sprawiedliwości Wspólnot Europejskich (w wypadku wniesienia odwołania) doprowadziły w ciągu 45 lat do powstania korpusu precedensów prawnych, mających moc obowiązującą w tej dziedzinie. Orzecznictwo, które się w ten sposób nagromadziło, w miarę jak zapadały decyzje dotyczące różnych sytuacji na rynku, stanowi jeden z najważniejszych elementów dorobku wspólnotowego.

3.2 Ze sprawozdania za rok 2005 jasno wynika, że DG ds. Konkurencji ma świadomość wszystkich istotnych aspektów konkurencji gospodarczej w UE i poza nią oraz zadań do wykonania w celu zapewnienia pewności prawnej w tej dziedzinie, tym bardziej że krajowe organy i sądy zajmujące się ochroną konkurencji także mogą stosować *zasadnicze orzecznictwo* UE. Przepisy te zatem ciągle kształtują europejskie i krajowe praktyki prawne.

Co się tyczy roku 2005, EKES pragnie przedstawić komentarze na temat następujących inicjatyw, propozycji i analiz:

3.2.1 Rozporządzenie dotyczące zasad dostępu do akt Komisji w sprawach związanych ze stosowaniem praktyk ograniczających konkurencję, nadużywaniem pozycji dominującej i połączeniami: jest to w dalszym ciągu delikatna kwestia dotycząca procedur i Komisja nieustannie doprecyzowuje jej szczegóły. Komisja Europejska uważa, że należy zagwarantować, by przedsiębiorstwa objęte postępowaniem w sprawie praktyk ograniczających konkurencję, nadużycia pozycji dominującej lub połączeń miały dostęp do sporządzanych przez nią dokumentów, tj. zarówno do samych akt, jak i do ich wersji elektronicznej. Nowe rozporządzenie zastępuje poprzedni tekst przyjęty w 1997 r.

3.2.2 Wezwanie potencjalnych stron procesujących się do dostarczania informacji w celu przyczynienia się do skutecznego stosowania zasad konkurencji: warto zauważyć, że wezwanie to zostało opublikowane w sprawozdaniu omawianym w niniejszej opinii. Ukazuje ono trudności występujące w zakresie nadzoru rynków przez organy ochrony konkurencji i zachęca organizację społeczeństwa obywatelskiego i stowarzyszenia zawodowe, by aktywnie przyczyniały się do otwierania i prowadzenia postępowań (np. jeśli chodzi o gromadzenie informacji) w celu ścigania przypadków poważnego naruszenia prawa konkurencji.

3.2.3 Dokument do dyskusji w sprawie stosowania artykułu 82 Traktatu WE (dotyczący przypadków nadużycia pozycji dominującej): DG ds. Konkurencji pragnęła wywołać wśród specjalistów dyskusję na temat działań wyłączających, które ograniczają konkurencję i są stosowane przez przedsiębiorstwa o silnej pozycji rynkowej, pozwalającej im wpływać na zachowania konkurentów w taki sposób, by odnieść jednostronne korzyści. Dokument do dyskusji (który posłuży za podstawę przyszłych wytycznych) był przedmiotem ponad stu opracowań. W większości z nich podkreśla się konieczność przeprowadzenia analizy ekonomicznej rynków i odpowiednich podmiotów. Nie można zaprzeczyć takiemu stwierdzeniu,

(*) Nie jest w tym względzie konieczne, by przedsiębiorstwo miało siedzibę na terytorium państwa członkowskiego. Jedną z ogromnych korzyści, jakie daje europejskie prawo konkurencji, jest fakt, że stwarza ono możliwość nakładania kar po prostu na podstawie SKUTKU zachowania lub porozumienia ograniczającego konkurencję.

jednakże wielu uczestników zwróciło uwagę, że należy uznać zasadę, zgodnie z którą nie wolno utrudniać wydajnym przedsiębiorstwom realizacji ich strategii rynkowych. Oznacza to, że zamiast surowo zakazywać antykonkurencyjnych praktyk rynkowych, owa modna teoria opowiada się za większą pobłażliwością (za jakąś regułą rozsądku, zasadą, zgodnie z którą odwoływano by się do „osądu zdroworozsądkowego”) względem agresywnych, lecz efektywnych strategii przedsiębiorstw. Według orzecznictwa europejskiego⁽⁶⁾ podejście takie jest wszakże sprzeczne z przeważającym na szczeblu unijnym punktem widzenia, zgodnie z którym nie toleruje się antykonkurencyjnych praktyk rynkowych zmierzających do wyeliminowania niepożądanych konkurentów⁽⁷⁾. Nie ma żadnych wątpliwości, że dylemat ten jest głównym problemem polityki konkurencji: gdzie przebiegają granice, których decydenci rynku nie mogą przekroczyć? EKES bardzo pragnąłby poznać wyniki tej debaty, jako że zamierza bronić interesów społeczeństwa obywatelskiego (MŚP⁽⁸⁾, pracownicy, konsumenci itd.).

3.2.4 Wytyczne dotyczące analizy wpływu przewidują, że wszystkie inicjatywy prawodawcze i polityczne rocznego programu prac Komisji zostaną zbadane z punktu widzenia ich prawdopodobnych, pozytywnych czy negatywnych, skutków dla konkurencji. Chodzi o inicjatywę mającą na celu „unikanie niepotrzebnych lub niewspółmiernych ograniczeń konkurencji”, i to począwszy już od unijnej fazy legislacyjnej. Takie uwzględnienie prawdopodobnych konsekwencji dla rynków (których?) ukazuje, do jakiego stopnia pojęcie „intensywnej” lub „doskonałej” konkurencji jest zakorzenione w sposobie podejścia Komisji. EKES uważa, że konkurencja powinna być rozumiana znacznie szerzej, jako że nawet korzyści długofalowe, zwłaszcza w przypadku konsumentów, pracowników oraz małych i średnich przedsiębiorstw, mogą się znacznie różnić od korzyści bezpośrednich sytuacji „doskonałej” konkurencji⁽⁹⁾.

3.2.5 Zielona księga w sprawie roszczeń o odszkodowanie za stosowanie praktyk ograniczających konkurencję i nadużywanie pozycji dominującej: w swej niedawnej opinii z dnia 26 października 2006 r. EKES wypowiedział się pozytywnie o wysiłkach Komisji w tej dziedzinie. Ogłoszenie przez Komisję Zielonej księgi w sprawie roszczeń o odszkodowanie za stosowanie praktyk ograniczających konkurencję i nadużywanie pozycji dominującej zostało dobrze przyjęte i wywołało szeroko zakrojoną debatę, jako że istnieje potrzeba, by ofiary antykonkurencyjnych praktyk handlowych mogły łatwiej dochodzić odszkodowań za poniesione straty. W jednej z ostatnich opinii (INT/306) EKES stwierdza m.in., że celem jest ochrona wszystkich zainteresowanych podmiotów na rynku wewnętrznym. Ze względu na swobodny przepływ towarów konieczny jest pewien stopień ujednoczenia we wszystkich krajach w zakresie praw i obowiązków wynikających z umów. Ponadto w dziedzinie handlu transgranicznego należy wspierać wysiłki zmierzające do osiągnięcia pewnego stopnia harmonizacji między różnymi systemami prawa krajowego.

3.2.5.1 Po drugie należy wziąć pod uwagę europejskie organy ochrony konkurencji i krajowe organy ochrony konkurencji (KOOK), których zadanie polega na określaniu zakazanych praktyk handlowych i kar stosowanych w tej dziedzinie i nakładanych na przedsiębiorstwa, które naruszają przepisy.

⁽⁶⁾ Patrz punkt 341 wyroku Sądu Pierwszej Instancji (trzecia izba) z dnia 28 lutego 2002 r. w sprawie *Compagnie générale maritime* i inni przeciwko Komisji Wspólnot Europejskich, ECR 2002, PII-01011

⁽⁷⁾ Patrz sprawa AKZO, Dz.U. L 374/1 z 31.12.1985, pkt 74-79

⁽⁸⁾ Są one bardzo często ofiarami niepowstrzymanych machinacji ze strony przedsiębiorstw, które dominują na rynku.

⁽⁹⁾ Patrz opinia *Zentralverband Gewerblicher Verbundgruppen e.V.* (Centralne Stowarzyszenie Związków Podmiotów Gospodarczych), Berlin: opinia *Stellungnahme zum Diskussionspapier der Kommission zur Anwendung von Art. 82 EG auf Behinderungsmissbräuche*, 21.03.2006

3.2.6 Zapoczątkowanie analiz sektorowych w zliberalizowanych ostatnio sektorach gazu i elektryczności: badania te przyczynią się z pewnością do rozjaśnienia faktycznej sytuacji tych sektorów, które odgrywają ogromną rolę, mają znaczny zasięg i w których przypadku już dawno ogłoszono, że liberalizacja będzie panaceum. Czas najwyższy, by rynki funkcjonujące na szczeblu lokalnym, krajowym i na szerszą skalę podległy bezstronnej analizie, tak aby wydobyć na światło dzienne liczne przypadki monopolu, które mają niekorzystne konsekwencje dla konsumentów, pracowników i przedsiębiorstw.

3.2.7 Komunikacja elektroniczna: europejskie rynki komunikacji elektronicznej, które są coraz bardziej zintegrowane, charakteryzują się rosnącym brakiem zadowolenia. Zbyt wysokie są stawki hurtowe pobierane przez operatorów sieci telefonii komórkowej za świadczenie usług roamingu międzynarodowego. To dlatego DG ds. Konkurencji zainicjowała badania w tej sprawie i przesłała pisemne zgłoszenia zastrzeżeń operatorom. Tymczasowe wnioski z badania pokazują, że spośród trzech głównych przedsiębiorstw niemieckich dwa nadużyły swojej pozycji dominującej poprzez stosowanie „nieuczciwych i wygórowanych” taryf.

3.2.7.1 EKES pragnąłby przy tej okazji oświadczyć bez ogródek, że wyrażenie „wygórowane ceny” oraz kryjąca się pod nim myśl stopniowo przeniknęły do interpretacji artykułu 82 Traktatu WE⁽¹⁰⁾, gdyż w artykule tym mowa po prostu o „narzucaniu [...] niesłusnych cen”, co innymi słowami oznacza ceny niesprawiedliwe bądź niesprawiedliwione. Jeśli Komisja do dzisiaj odmawiała wszczynania postępowań wyjaśniających w sprawie praktyk rynkowych polegających na podwyższaniu stawek stanowiącym wykorzystanie przez przedsiębiorstwa ich pozycji dominującej i tym samym odmawiała stwierdzenia naruszeń w tej dziedzinie, to dlatego, że nie chciała definiować cen „dobrych” i „złych”⁽¹¹⁾ (ceny te odnosiły się zasadniczo do usług sprzedawanych na terenie różnych krajów). Operatorzy telefonii komórkowej zaspokajają wszakże coraz większy popyt na usługi połączeń międzynarodowych (roamingu), konsumenci zaś są coraz bardziej wrażliwi na stawki, które muszą płacić. Nie bez racji postrzegają nawet nieznaczne podwyżki cen jako takie, które mogą być „niesłusne”, niekoniecznie jednak „wygórowane”. EKES z zainteresowaniem oczekuje na wnioski i decyzje Komisji w tej sprawie i w innych analogicznych przypadkach.

3.2.8 Decyzja dotycząca nałożenia na przedsiębiorstwo AstraZeneca grzywny za nadużycie publicznych procedur i przepisów: Komisja przyjęła nowe podejście w zakresie interpretacji artykułu 82 (Traktat WE) i nałożyła na przedsiębiorstwa AstraZeneca AB i AstraZeneca Plc (AZ) grzywnę w wysokości 60 mln euro za naruszenie przepisów artykułu 82 Traktatu WE (i artykułu 54 porozumienia o EOG). Nadużycie było następujące: w celu zachowania ochrony praw własności intelektualnej, która pozwala oferować produkty po wysokich cenach na wielu rynkach, dwa współzależne przedsiębiorstwa nadużyły procedur i przepisów na podstawie rozporządzenia Rady, dzięki czemu udało im się uzyskać dodatkowe świadectwo ochronne dla patentu na swój produkt przeciwwrzodowy Losec. Dopuszcili się tego nadużycia, podając błędne informacje zainteresowanym urzędom oraz organom podejmującym decyzje. Zbieg ten doprowadził do przedłużenia ochrony patentowej. W efekcie nie można było uznać, że patent na Losec stracił ważność. W ten sposób Losec nie mógł stać się lekiem generycznym, co uniemożliwiło jego produkcję mniejszym przedsiębiorstwom

⁽¹⁰⁾ Patrz art. 82 Traktatu WE

⁽¹¹⁾ Patrz *Commission Practice Concerning Excessive Pricing in Telecommunications*, biuletyn informacyjny polityki konkurencji „Competition Policy”, 1998, nr 2, s. 36

mogącym wprowadzić go do obrotu (notabene po kosztach znacznie niższych niż proponowane przez przedsiębiorstwa AstraZeneca). Konsekwencje odroczenia daty wygaśnięcia patentu pośrednio wyrządziły zatem szkodę konsumentom.

3.2.8.1 Nowość takiego postępowania w sprawie naruszenia przepisów wspólnotowych w zakresie stosowania praktyk ograniczających konkurencję i nadużycia pozycji dominującej polega na tym, że w swej decyzji Komisja osądziła, iż nawet jeśli konkurenci mają możliwość odwołania w ramach procedury przedłużenia patentu, to jednak nie jest wykluczone zastosowanie artykułu 82 Traktatu WE. Przedsiębiorstwa AstraZeneca zajmowały pozycję dominującą na danych rynkach europejskich (i innych) i dopuściły się nadużycia za pomocą procedur zastosowanych oszukańczo.

3.2.8.2 EKES pragnie przy tej okazji podkreślić, że tego rodzaju praktyki rynkowe znacznie lepiej wpisywałyby się w zakres „nieuczciwych praktyk handlowych”⁽¹²⁾, które jak dotąd nie leżą w kompetencjach DG ds. Konkurencji. W tym szczególnie wypadku popełnione nadużycie było związane z pozycją dominującą, ale w wielu innych przypadkach przedsiębiorstwa zachowują się podobnie, niezależnie od swej pozycji rynkowej, i pozostają bezkarne. Aby myśleć w kategoriach zintegrowanych rynków wspólnotowych, należy także zapewnić lepszą ochronę konsumentom i konkurentom, którymi w większości przypadków są MŚP. Decyzja Komisji w sprawie przedsiębiorstwa AstraZeneca jest zapowiedzią postępu w tym kierunku.

3.2.9 Decyzja dotycząca pełnomocnika ds. monitorowania w poprzedniej sprawie Microsoftu: ta słynna sprawa nie pozostała bez konsekwencji i przedsiębiorstwa amerykańskie wyciągnęły z niej naukę. Zrozumiały, że europejski system prawny odgrywa swą rolę strażnika i to nawet wobec najpotężniejszych podmiotów rynku poza Unią Europejską. Ta niedawna decyzja pokazuje, do jakiego stopnia Komisja bada i opracowuje wzajemnie akceptowalne rozwiązania, tak aby przedsiębiorstwo, które gwałci europejskie uregulowania, mogło ponownie włączyć się w normalne ramy konkurencji. Wyznaczenie pełnomocnika⁽¹³⁾ mającego za zadanie monitorowanie wysiłków podejmowanych przez giganta przemysłu informatycznego w celu zastosowania się do środków korygujących ustanowionych wspomnianą decyzją to w istocie narzędzie zaczerpnięte z procedur stosowanych w zakresie kontroli połączeń. Odzwiedziała ono dobrą wolę okazywaną przez DG ds. Konkurencji w ramach współpracy zmierzającej do rozstrzygnięcia konfliktów.

3.2.10 Otwarcie badań sektorowych w dziedzinie usług finansowych: Komitet popiera badania, które zapoczątkowano w sektorze kart płatniczych i usług bankowości detalicznej (prowadzenie rachunków bieżących i instrumenty finansowania małych i średnich przedsiębiorstw oraz ubezpieczenia przedsiębiorstw), jak i te dotyczące pewnego szczególnego zjawiska (patrz punkt 3.2.10.2).

3.2.10.1 Jeśli chodzi o wyżej wspomniane usługi bankowe, konkurencję osłabiają bariery utrudniające wejście na rynek, brak faktycznego wyboru oraz prawdopodobnie także istnienie przypadków pozycji dominującej.

3.2.10.2 Co się tyczy ubezpieczeń przedsiębiorstw, badanie sektorowe „zajmie się w szczególności zakresem współpracy pomiędzy ubezpieczycielami i stowarzyszeniami ubezpieczeniowymi w takich dziedzinach, jak ustalanie standardowych

warunków umów ubezpieczeniowych⁽¹⁴⁾. Choć w wielu przypadkach współpraca taka może generować korzyści ekonomiczne, formy współpracy mogące zmniejszać konkurencję mogą ograniczać możliwość strony podaży do negocjowania warunków ubezpieczenia, jak również ograniczać konkurencję i innowacyjność na rynku”.

3.2.11 Wniosek Komisji w sprawie wymogów i umów dotyczących usług użyteczności publicznej w dziedzinie pasażerskiego transportu drogowego, kolejowego oraz za pomocą środków wodnego transportu śródlądowego: poprawiony wniosek w sprawie wymogów i umów dotyczących usług użyteczności publicznej transportu pasażerskiego może sprzyjać udziałowi MŚP, które prowadzą działalność w tej dziedzinie, i w ten sposób stworzyć im lepsze możliwości w zakresie obsługi części transportu lokalnego.

3.2.12 Utworzenie nowej dyrekcji ds. karteli wyspecjalizowanej w walce z największymi kartelami: EKES w pełni popiera postępy czynione w dziedzinie profesjonalnego traktowania spraw karteli.

3.2.13 Od 1 maja 2004 r. rozporządzenia nr 1/2003 i 773/2004 dotyczące postępowań w sprawie naruszenia przepisów wspólnotowych w zakresie stosowania praktyk ograniczających konkurencję i nadużycia pozycji dominującej wprowadziły nowy system, mający na celu ustalenie potencjalnie antykonkurencyjnych intencji zawartych w porozumieniach, które zamierzają zawrzeć podmioty rynkowe, jak również stwierdzenie ich możliwych konsekwencji. Przedsiębiorstwa nie mają już możliwości przekazania Komisji lub organom państw członkowskich zajmującym się ochroną konkurencji — zgłoszenia dotyczącego projektów umów o przedsiębiorstwach wspólnych lub projektów umów o współpracy (horyzontalnej lub wertykalnej), aby uzyskać wstępne stanowisko organu ochrony konkurencji w kwestii ewentualnego antykonkurencyjnego charakteru planowanego porozumienia. Oznacza to, że zamiast uzyskać od DG ds. Konkurencji wyłączenie indywidualne, „list gwarantujący” lub „atest negatywny”, jak to miało miejsce przed 1 maja 2004 r., przedsiębiorstwa same muszą kontrolować wszystkie aspekty planowanego porozumienia, żeby sprawdzić, czy spełnia ono wszystkie kryteria lub ich część, tak by móc stwierdzić, że wywrze ono pozytywny wpływ na dane właściwe rynki, zgodnie z art. 81 ust. 3⁽¹⁵⁾ Traktatu WE. W szczególności zaznacza się wśród tych warunków, że jeśli na określonym rynku zostaje zawarte analogiczne porozumienie (najczęściej porozumienie o utworzeniu wspólnego przedsiębiorstwa), które przynosi korzyści swoim uczestnikom, część z tych korzyści musi objąć konsumentów.

3.2.13.1 EKES pragnie podkreślić, że niemożność spełnienia warunku określonego w ostatnim zdaniu poprzedniego punktu musi stanowić motyw prowadzący do uznania danej praktyki za antykonkurencyjną. Oceniając porozumienia sprzeczne z postanowieniami art. 81 ust. 1, Komisja powinna uznać za okoliczność obciążającą każdy dowód świadczący, że praktyki przedsiębiorstw miały do zamierzenia szkodzić konsumentom.

⁽¹⁴⁾ http://europa.eu.int/comm/competition/antitrust/others/sector_inquiries/financial_services/decision_insurance_fr.pdf

⁽¹⁵⁾ Artykuł 81 ustęp 3: „Jednakże postanowienia ustępu 1 mogą zostać uznane za niemające zastosowania do:

- każdego porozumienia lub kategorii porozumień między przedsiębiorstwami,
- każdej decyzji lub kategorii decyzji związków przedsiębiorstw,
- każdej praktyki uzgodnionej lub kategorii praktyk uzgodnionych, które przyczyniają się do polepszenia produkcji lub dystrybucji produktów bądź do popierania postępu technicznego lub gospodarczego, **przy zastrzeżeniu dla użytkowników słusznej części zysku**, który z tego wynika, oraz bez:
 - a) nakładania na zainteresowane przedsiębiorstwa ograniczeń, które nie są niezbędne do osiągnięcia tych celów;
 - b) dawania przedsiębiorstwom możliwości eliminowania konkurencji w stosunku do znacznej części danych produktów”.

⁽¹²⁾ Zob. motyw 8 dyrektywy 2005/29/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 maja 2005 r. dotycząca nieuczciwych praktyk handlowych stosowanych przed przedsiębiorstwami wobec konsumentów na rynku wewnętrznym

⁽¹³⁾ Wybór pełnomocnika został uzgodniony wspólnie z Microsoftem, który pokryje nawet koszty związane z działalnością tej osoby.

4. Kontrola łączenia przedsiębiorstw

4.1 Istotne zadanie Komisji polega na badaniu przewidywalnej struktury rynku i pozycji dominującej powstałych wskutek łączenia przedsiębiorstw pragnących zjednoczyć swój potencjał rozwojowy, produkcyjny i handlowy w celu uzyskania większej siły rynkowej i lepszej pozycji na rynku. Za łączenie można uważać nie tylko fuzje (połączenia) przedsiębiorstw, lecz także tworzenie wspólnych przedsiębiorstw, jeśli główne uprawnienia decyzyjne skupiają się w ręku jednego scalonego zarządu, a działania różnych uczestników odpowiadają działaniom jednego podmiotu na danym rynku. Celem łączenia przedsiębiorstw jest w szczególności zwiększenie wydajności, przyspieszenie rozwoju produktów, zmniejszenie kosztów oraz uzyskanie korzyści w dziedzinie zarządzania. Jednakże z punktu widzenia konkurencji połączenie może mieć negatywne skutki, ponieważ kumulacja siły rynkowej przedsiębiorstw prowadzi często do powstania pozycji dominującej, a w takim wypadku niebezpieczeństwo nadużyć jest znaczne. Połączenia mają czasem negatywne skutki. Kilka badań pokazało, że połączenia nie zawsze sprzyjają wydajności lub wzrostowi. W perspektywie długofalowej mogą one negatywnie wpłynąć nawet na zyski i wartość przedsiębiorstwa, zarazem może dojść do znacznej redukcji zatrudnienia. Dlatego właśnie istotne jest, by w ocenie połączeń uwzględniać także kwestie związane z zatrudnieniem i polityką socjalną (np. miejsca pracy). Najlepszym sposobem ocenienia, czy skutkiem planowanego połączenia może być zakłócenie konkurencji, jest sprawdzenie warunków projektu fuzji na podstawie postanowień art. 81 ust. 3 Traktatu WE (patrz przyp. 12). Jeśli dane połączenie spełnia określone tam kryteria z punktu widzenia struktury rynku i pozycji rynkowej przedsiębiorstw objętych fuzją, uważa się je za dopuszczalne. Mowa tu o istotnym punkcie styczności między kontrolą połączeń (która zasadniczo należy do narzędzi polityki przemysłowej) a przepisami dotyczącymi stosowania praktyk ograniczających konkurencję i nadużywania pozycji dominującej, na których bazują organy zajmujące się wdrażaniem polityki konkurencji w wąskim tego słowa znaczeniu.

4.1.1 Jeśli roczna wielkość sprzedaży przekracza pewne progi w UE i/lub na szczeblu światowym, przedsiębiorstwa zobowiązane są zgłosić Komisji oficjalny zamiar połączenia (fuzja), a DG ds. Konkurencji przeprowadza wtedy postępowanie pierwszej, a czasem i drugiej fazy. Siła rynkowa nie jest warunkiem zobowiązującym do dokonania zgłoszenia: Komisja bada, czy dane połączenie poważnie ogranicza konkurencję, np. poprzez osiągnięcie pozycji dominującej lub wzmocnienie.

4.2 Jednym z celów kontroli połączeń (i jednym z jej spodziewanych efektów) jest przyczynianie się do konkurencyjności producentów i dystrybutorów europejskich na scenie międzynarodowej ⁽¹⁶⁾. Problem nierozłącznie związany z praktyką UE polega na tym, że wskutek łączenia przedsiębiorstwa osiągają tak silną pozycję rynkową, że może je ona zachęcać do zakłócania konkurencji na wspólnym rynku. Można zauważyć, że Komisja stara się ograniczyć to ryzyko, uzależniając swoją decyzję aprobowaną od wielu warunków (chodzi o „środki korygujące”), takich jak zgoda przedsiębiorstwa na zbycie aktywów, sprzedaż praw własności intelektualnej, zaprzestanie dystrybucji w niektórych krajach itd. Jakkolwiek by było, analiza imponujących statystyk, których przedmiotem są połączenia, prowadzi do wniosku, że nie da się z nich wydedukować, czy:

- wszystkie skutecznie przeprowadzone i osiągające wartości progowe połączenia czy też większość takowych podlegały zgłoszeniu przez przedsiębiorstwa;
- DG ds. Konkurencji jest w stanie określić, czy przedsiębiorstwa, które zrealizowały swoje projekty połączenia po uzyskaniu zezwolenia w minionych latach, nadużyły czy nie nadużyły swojej zwiększonej siły rynkowej.

4.3 W październiku 2005 r. DG ds. Konkurencji opublikowała analizę dotyczącą zobowiązań podjętych w ramach spraw związanych z połączeniami. Obejmuje ona zobowiązania, które Komisja narzuciła przedsiębiorstwom jako wstępnie wymagane do uzyskania zezwolenia i których celem jest ograniczenie prawdopodobnych skutków antykonkurencyjnych, oraz ich szczegółowe oceny *ex post*. W ponad 40 % przyjętych spraw wystąpiły poważne nierozwiązane problemy (niepełne przekazanie zbywanych przedsiębiorstw, niewłaściwe określenie elementów aktywów, które mają podlec zbyciu itd.). Można uznać, że mamy tu do czynienia z ostrzeżeniem, które przypomina, do jakiego stopnia konieczne jest badanie praktyk mogących stanowić ograniczenie konkurencji w rozumieniu art. 82 wobec zwiększonej siły rynkowej zainteresowanych stron w ramach zatwierdzonych połączeń.

5. Pomoc państwa

5.1 Jedno z głównych zadań DG ds. Konkurencji to śledzić działania państw członkowskich w celu badania, którym przedsiębiorstwom i na jakiej podstawie państwa te przyznają wsparcie finansowe. Zważywszy, że Unia Europejska pragnie zapewnić „sprawiedliwe warunki konkurencji” wszystkim przedsiębiorstwom, które prowadzą działalność na rynku wewnętrznym, pojęcie „pomoc państwa” zostało pieczołowicie opracowane i w spójny sposób uzasadnione w odniesieniu do publicznej polityki przemysłowej. Badaniu podlegają nie tylko przypadki bezpośredniego wsparcia finansowego: ulgi podatkowe i wszelkiego rodzaju korzyści przyznawane wybiórczo różnym przedsiębiorstwom mogą zostać uznane za nie do przyjęcia w oczach Komisji Europejskiej, jeśli stanowią zakłócenie konkurencji.

5.2 W 2005 r. DG ds. Konkurencji czyniła starania w ramach swojej działalności, by lepiej wyjaśnić cele i przepisy mające zastosowanie w przyznawaniu pomocy państwa w krajach UE. Poprzez te działania DG pragnęła wesprzeć pomyślną realizację strategii lizbońskiej, tak aby pomoc taka była wykorzystywana w sposób mogący przyczynić się do konkurencyjności całej gospodarki europejskiej. W celu poprawienia koordynacji między zainteresowanymi stronami (władzami publicznymi, przedsiębiorstwami i ich organizacjami) i skierowania funduszy publicznych do sektorów, w których mogą one zostać skutecznie wykorzystane, DG ds. Konkurencji ogłosiła plan działania w dziedzinie pomocy państwa ⁽¹⁷⁾. Główne zasady tego planu nie są przeciwstawne uprzednio istniejącym praktykom, lecz mają na celu przyczynianie się do wdrażania dobrych wzorców, do których mogłyby się stosować państwa członkowskie. Poniżej kilka uwag.

5.2.1 Podane w sprawozdaniu „dobre” i „złe” przykłady ilustrują różne przyczyny, ze względu na które przedsiębiorstwa mogą uzyskać wsparcie finansowe. Oczywiście EKES w pełni zgadza się z przekonaniem, że należy podejmować działania w celu „spożytkowania pieniędzy publicznych z korzyścią dla obywateli UE poprzez podniesienie wydajności gospodarczej, wzrost gospodarczy i tworzenie nowych miejsc pracy, spójność

⁽¹⁶⁾ Głównym celem kontroli połączeń jest zagwarantowanie, by skutkiem połączenia nie było ograniczenie konkurencji w znacznej części rynku wewnętrznego. Tak więc np. zgodnie z wspólnotowym prawem konkurencji nie można — pod pretekstem, że zwiększeniu ulegnie konkurencyjność danego przedsiębiorstwa na rynku światowym — zatwierdzić połączenia, które ograniczy konkurencję w UE.

⁽¹⁷⁾ http://europa.eu.int/comm/competition/state_aid/others/action_plan/

społeczną i regionalną, poprawę jakości usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym, zrównoważony rozwój i różnorodność kulturową”⁽¹⁸⁾). Jednakże zważywszy na złe warunki związane ze słabością infrastruktury, klimat gospodarczy niesprzyjający małym i średnim przedsiębiorstwom oraz inne niekorzystne okoliczności, szczególnie w nowych państwach członkowskich, EKES nie może poprzeć celu polegającego na zmniejszeniu pomocy państwa.

5.2.2 Wydaje się, że w wielu państwach członkowskich nadal panuje przekonanie, iż należy stworzyć sprzyjające warunki finansowe dla tradycyjnych przedsiębiorstw przechodzących kryzys i przyznać im w tym celu subwencje służące ich ratowaniu bądź restrukturyzowaniu. Z punktu widzenia polityki zatrudnienia EKES nie może krytykować takich działań. Można wszakże przywołać szereg przypadków, w których sama Komisja wyrażała wątpliwości co do rentowności pomocy mającej umożliwić uratowanym od bankructwa przedsiębiorstwom powrót do zrównoważonej sytuacji ekonomicznej.

5.2.3 Zgodnie z pakietem środków prawnych zainicjowanym w lipcu i zharmonizowanym z planem działania w dziedzinie pomocy państwa, „przedsiębiorstwa będą mogły otrzymywać wsparcie publiczne na pokrycie wszelkich poniesionych kosztów, włączając w to także rozsądny zysk, podczas wykonywania zadań związanych z usługami użyteczności publicznej, określonych i powierzonych im przez organy administracji publicznej”. Udogodnienia te, jako że mogą przyczynić się do złagodzenia trudności finansowych (z całym prawdopodobieństwem w przypadku MŚP działających na skalę lokalną), mogłyby stanowić dobre przykłady skutecznego wykorzystania środków publicznych z pożytkiem dla obywateli i przedsiębiorstw UE.

6. Funkcjonowanie europejskiej sieci konkurencji (ECN)

6.1 Rok 2005 był pierwszym pełnym rokiem korzystania ze zmienionych rozporządzeniem Rady nr 1/2003 procedur dotyczących stosowania praktyk ograniczających konkurencję i nadużywania pozycji dominującej. Oznacza to, że:

- jeśli rzecz dotyczy handlu między państwami członkowskimi, organy ochrony konkurencji i sądy państw członkowskich powinny zastosować przepisy materialne UE dotyczące stosowania praktyk ograniczających konkurencję i nadużywania pozycji dominującej (artykuły 81 i 82), które to przepisy mają bezpośrednie zastosowanie do przedsiębiorstw, oraz orzecznictwo;
- jednocześnie Komisja poczyniła wysiłki w celu ustanowienia stałych, ścisłych i wzajemnych stosunków z każdym KOOK oraz kontaktów między nimi samymi, tak aby stworzyć odpowiednie forum poświęcone ogólnym kwestiom polityki i dysponować właściwymi instrumentami służącymi współpracy przy rozpatrywaniu konkretnych spraw.

Bruksela, 26 kwietnia 2007 r.

Przewodniczący

Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego

Dimitris DIMITRIADIS

6.2 Ze sprawozdania, do którego odnosi się niniejsza opinia, wynika jasno, że udział sądów krajowych we wdrażaniu europejskiego prawa konkurencji, jest ograniczony i że nie należy się spodziewać, że w najbliższym czasie ich włączanie w ten proces będzie przebiegało bez trudności. Jednym z istotnych wyjaśnień tego zjawiska mógłby być fakt, że sądy pierwszej instancji właściwe w zakresie prawa konkurencji różnią się w zależności od państwa. Inne wyjaśnienie polega na tym, że dotąd dostępne było tylko krajowe prawo konkurencji, mimo że harmonizacja przepisów wywarła głęboki wpływ na systemy prawne państw członkowskich, nadal istnieją różnice między prawem UE a prawem krajowym wielu państw członkowskich. Wydaje się obecnie, że nawet strony procesujące się niechętnie wnoszą sprawy do sądów krajowych⁽¹⁹⁾.

6.3 Inna ukryta przyczyna: państwa członkowskie nie mają faktycznego dostępu do orzecznictwa europejskiego, które w istocie jest rzeczywistym źródłem prawa konkurencji. Co się tyczy przepisów formalnoprawnych, dostępne są zwięzłe opisy różnych sytuacji procesowych wraz z odniesieniami do precedensów w tej dziedzinie, jednak ani Komisja, ani Trybunał Sprawiedliwości Wspólnot Europejskich nie opracowały jak dotąd podobnych podręczników w zakresie prawa materialnego⁽²⁰⁾. Aby sądy państw członkowskich mogły szerzej stosować aktualne artykuły UE dotyczące stosowania praktyk ograniczających konkurencję i nadużywania pozycji dominującej, należałoby przede wszystkim zebrać najważniejsze (i najczęściej przywoływane) przykłady spraw w formie podręcznika, który uzupełniałby wyjaśnienia pojęć i definicji oraz oświadczenia i wnioski zawarte w wyrokach Sądu Pierwszej Instancji i Trybunału Sprawiedliwości Wspólnot Europejskich. Zbiór ten trzeba będzie oczywiście przetłumaczyć na wszystkie języki narodowe, a następnie regularnie aktualizować. Komitet jest przekonany, że prawidłowe stosowanie unijnych przepisów dotyczących konkurencji nie rozpowszechni się w państwach członkowskich, jeśli nie zostanie sporządzony i wydany zbiór orzecznictwa we wszystkich językach używanych w państwach członkowskich oraz nie zostaną zorganizowane szkolenia w zakresie prawa konkurencji przeznaczone w szczególności dla wszystkich zainteresowanych sędziów krajowych, adwokatów i biegłych.

6.4 Jeśli chodzi o ustanowienie sieci umożliwiającej komunikację i współpracę z KOOK, Komisja (w szczególności zaś oczywiście DG ds. Konkurencji) zdołała w stosunkowo krótkim czasie oprzeć europejską sieć konkurencji na solidnych podstawach. Opisane w sprawozdaniu fora i grupy robocze stanowią ogniwa sprawnie działającego systemu współpracy, w którym KOOK bardzo często nawiązują bezpośredni kontakt ze swoimi odpowiednikami (i to nawet na poziomie osób zajmujących się poszczególnymi sprawami) bez korzystania z pośrednictwa Brukseli. Uzasadnione może być stwierdzenie, że w żadnym innym sektorze formalnej organizacji UE integracja nie sięga tak daleko.

⁽¹⁸⁾ SEC(2006) 761 wersja ostateczna

⁽¹⁹⁾ Jeśli procesujące się przedsiębiorstwa są zarejestrowane w wielu państwach członkowskich i dana praktyka rynkowa była stosowana w różnych krajach, może nawet nie być jasne, który sąd krajowy jest właściwy w takiej sprawie.

⁽²⁰⁾ Główne kancelarie adwokackie już sporządziły tego rodzaju teksty, są one jednak przeznaczone do ich własnego użytku.

ZAŁĄCZNIK

do opinii Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego

Następujące poprawki, które uzyskały poparcie co najmniej jednej czwartej oddanych głosów, zostały odrzucone w trakcie debaty:

Punkt 3.2.10.1

Skreślić:

~~„3.2.10.1 Jeśli chodzi o wyżej wspomniane usługi bankowe, konkurencję osłabiają bariery utrudniające wejście na rynek, brak faktycznego wyboru oraz prawdopodobnie także istnienie przypadków pozycji dominującej.”~~

Uzasadnienie podane przez José SARTORIUSA

Punkt ten jest niejasny, gdyż nie wiadomo, o jakich barierach, jakich faktycznych wyborach i jakich przypadkach pozycji dominującej jest mowa. Sytuacja taka może prowadzić do niecisłości, jeśli zagadnienie to nie zostanie wyjaśnione w szczegółach.

Europejski sektor bankowy jest niewątpliwie jednym z najbardziej konkurencyjnych sektorów gospodarki europejskiej. Konkurencja ta jest korzystna dla konsumentów i dla samego sektora.

Co się tyczy przeszkód stojących na drodze do większej integracji wewnątrz europejskiej w dziedzinie bankowości detalicznej, to najważniejsze z nich wynikają z braku harmonizacji przepisów dotyczących ochrony konsumentów i systemów opodatkowania. Należy położyć większy nacisk na tę harmonizację. Ważnym krokiem w tym kierunku będzie uruchomienie „jednolitego obszaru płatności euro” (SEPA — Single Euro Payments Area), co w znacznym stopniu wpłynie na dziedzinę kart kredytowych i płatności transgranicznych.

Uzasadnienie podane przez Krzysztofa PATERA

Propozycja skreślenia tego punktu wynika z następujących powodów:

- Tekst jest nieprecyzyjny, a w konsekwencji może powstać wrażenie, że Komitet kwestionuje naturalne bariery wejścia na rynek usług bankowych, mające na celu zapewnienie odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa.
- Nie jest jasne, czego dotyczy zapis o braku faktycznego wyboru — rynek usług bankowych jest jednym z najbardziej konkurencyjnych sektorów gospodarki europejskiej.
- Gdyby istniały przypadki pozycji dominującej (ze szkodą dla klientów), to jest jasne, że chwalona w tej opinii ponad 20 razy DG ds. Konkurencji podejmowałaby natychmiast niezbędne kroki zapobiegające negatywnym skutkom.
- Tekst ten jest postawiony obok głównego wątku opinii, w związku z czym jego skreślenie nie tylko nie spowoduje komplikacji, ale uczyni tekst całej opinii bardziej zwartym i jasnym.

Uzasadnienie podane przez Umberto BURANIEGO

Stwierdzenie o „osłabieniu” konkurencji w zakresie usług bankowych jest po prostu niezgodne z rzeczywistością, co każdy może z łatwością sprawdzić. Nie sprecyzowano, jakie i jakiego rodzaju są to „bariery utrudniające wejście na rynek”, które w każdym razie nie istnieją (a jeżeliby istniały, należałoby je wskazać). Co się tyczy „wolności wyboru”, istnieją tysiące banków na całym obszarze Unii ostro konkurujących zarówno pod względem jakości usług, jak i opłat. Jeśli chodzi o „pozycję dominującą”, konsument ma zawsze wybór między bankami każdego rodzaju i wielkości, od banków międzynarodowych po banki prywatne i spółdzielnie lokalne. Jeżeli taka dominująca pozycja by istniała, organy ochrony konkurencji tak na szczeblu krajowym, jak i europejskim już dawno podjęłyby działania, co dotychczas się nie stało. Cały paragraf powtarza frazesy na temat ograniczeń w swobodnym świadczeniu usług w związku z zamówieniami publicznymi, nie przytaczając żadnych dowodów czy przykładów, które by je potwierdzały.

Wynik głosowania:

Za: 66

Przeciw: 71

Wstrzymało się: 25